

20.08.2013

Vakaj/4

Päätettävä tässä kokouksessa

4

Varhaiskasvatuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle hallituksen esityksestä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

HEL 2013-010486 T 03 00 00

Päätösehdotus

Varhaiskasvatuslautakunta päättäne antaa kaupunginhallitukselle lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamista koskevasta lakiluonnoksesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 11.9.2012 työryhmän selvittämään kotihoidon tuen ja lasten hoitojärjestelmän joustavuuden edistämistä. Työryhmän selvitystyön keskeisenä tavoitteena oli löytää keinoja parantaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista, vähentää perhevapaiden aiheuttamia työurien katkoksia ja joustavoittaa hoitojärjestelmän toimivuutta. Lausuntokierroksella oleva lakiluonnos on laadittu virkatyönä työryhmän linjausten pohjalta.

Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille maksettava osittainen hoitoraha esitetään lakimuutoksessa korvattavaksi uudella joustavalla hoitorahalla. Muutoksella pyritään parantamaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Kotihoidontukea saavien henkilöiden asteittaista siirtymistä työelämään edistetään yhdistämällä varhaiskasvatuspalvelut ja taloudellinen tuki. Helsingissä oli kuluvan vuoden kesäkuussa kotihoidon tuen piirissä 10 054 lasta. Heistä alle 3-vuotiaita oli 8 404 lasta.

Helsingissä maksettiin kesäkuussa 2013 osittaista hoitorahaa (96,41 euroa kuukaudessa) 1 038 lapsesta. Heistä 522 oli alle 3-vuotiaista. Nykyisen osittaisen hoitorahan saamisen edellytyksenä on, että huoltajan työaika on lapsen hoidon vuoksi keskimäärin enintään 30 tuntia viikossa.

Osittainen hoitoraha jää edelleen voimaan ja sitä voivat hakea perheet, joiden lapsi on esiopetuksessa, ensimmäistä tai toista vuotta perusopetuksessa tai kolmannen lukuvuoden pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Helsingissä näitä lapsia oli 516 kesäkuussa 2013.

Joustavalla hoitorahalla kannustettaisiin myös tuntimäärältään lyhyen osa-aikatyön tekemiseen. Etuuden määrä porrastettaisiin viikoittaisen työajan mukaan kahteen tasoon. Alempi määrä olisi 160 euroa ja korkeampi 240 euroa kuukaudessa. Joustavaa hoitorahaa

maksettaisiin 240 euroa kuukaudessa, jos työaika on enintään 22,5 tuntia viikossa tai enintään 60 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Tämä vastaisi noin kolmea työpäivää viikossa tai 4,5 tuntia päivässä. Etuuden määrä olisi 160 euroa kuukaudessa, jos työaika on yli 22,5 mutta enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 prosenttia alan tavanomaisesta kokopäivätyön työajasta. Työaika olisi tällöin noin neljä päivää viikossa tai kuusi tuntia päivässä. Joustava hoitoraha olisi kansaneläkeindeksiin sidottu.

Osittaisen hoitorahan korvaaminen joustavalla hoitorahalla toisi mukanaan kustannusvaikutuksia riippuen vanhempien valinnoista. Oletettavaa olisi, että osa-aikaisen päivähoiton järjestämistarve lisääntyisi, sillä esityksen mukaan kunnan järjestämä päivähoito ei estäisi osittaisen hoitorahan saamista. Tällä hetkellä kotihoidon tuella lapsiaan hoitavien vanhempien siirtymistä osa-aikatyöhön ja joustavan hoitorahan etuuden piiriin on vaikea arvioida. Tämä siirtyminen toisi kotihoidon tuen kustannusten vähenemistä ja samanaikaisesti osa-aikaisen päivähoiton järjestämiskustannuksia. Vanhempien siirtymiseen osa-aikatyöhön vaikuttaa pääkaupunkiseudun työmarkkinatilanne. Nykyiset alle kolmivuotiaita lapsiaan osittaisella hoitorahalla (522 lasta) hoitavat vanhemmat tai huoltajat saisivat jatkossa joustavaa hoitorahaa. Tämä todennäköisesti lisäisi varhaiskasvatuksen näkökulmasta kustannuksia, joita on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska vanhempien valintoja ei vielä tiedetä.

Osa-aikatyön mahdollinen lisääntyminen varhaiskasvatusviraston henkilöstön keskuudessa lisäisi sijaisjärjestelykustannuksia.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1. tammikuuta 2014.

Lakimuutosesityksen perusteluissa arvioidaan muutoksen vaikutus kuntien valtionosuuksiin vähäiseksi. Työryhmän raportissa on mainittu, että valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskeva kysymys tulee selvittää tarkemmin esitysten jatkovalmistelussa. Valtion talousarvioesityksessä määritelty korvaus kuntien valtionosuuteen ei ota riittävästi huomioon päivähoiton järjestämisvelvoitetta. Esitetyn lakimuutoksen perusteluissa kotihoidon tuen, osittaisen hoitorahan ja joustavan hoitorahan maksamisesta kunnille aiheutuvien kokonaiskustannusten arvioidaan vähenevän vuosina 2014-2017 noin 0,2 miljoonalla eurolla.

Varhaiskasvatusviraston talousarvioesityksessä vuodelle 2014 kunnan osuuden kustannusten lisäystä ei ole otettu huomioon lain valmisteluajataulusta johtuen.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää lakiin esitettyä muutosta osittaisen hoitorahan muuttamisesta alle kolmivuotiaiden osalta joustavaksi hoitorahaksi hyvänä vaihtoehtona lapsiperheille työn ja perhe-elämän

yhteensovittamisessa. Joustava hoitoraha mahdollistaisi osa-aikatyön tekemisen nykyistä paremmin. Se myös kannustaisi työelämään siirtymistä niiden vanhempien kohdalla, jotka nykyään hoitavat lasta kotona kotihoidon tuen turvin. Se mahdollisesti motivoisi työsuhteessa olevia palaamaan perhevapaalta nykyistä aikaisemmin, ja samanaikaisesti mahdollistaisi lapsen hoitamisen kotona. Vanhemmat voisivat hoitaa lasta kokonaan kotona, jos molemmat tekisivät osa-aikaista työtä ja vuorottelisivat lapsen hoitamisessa.

Esittelijä

Hallintokeskus on pyytänyt varhaiskasvatuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle 23.8.2013 mennessä hallituksen esityksestä laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on pyytänyt kaupunkia antamaan lausuntonsa 31.8.2013 mennessä.

STM:n lausuntopyyntö ja hallituksen esitys laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta ovat tämän asian liitteinä nro 1 ja 2. Liitteenä nro 3 on STM:n julkaisema kotihoidon tuen ja lasten hoitojärjestelmän joustavuuden edistämistä selvittävän työryhmän muistio.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Pirjo Verta, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 43206
pirjo.verta(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö
- 2 Hallituksen esitys
- 3 Työryhmän muistio

Tiedoksi

Kaupunginhallitus